

[Rønhoft]

nok kun for en tid. Jeg tror ikke på, at erhvervsvirksomheder i længden kan eksistere ved også at få renterne på kredit.

Jeg sagde sidste år, at landbruget havde brug for konsolideringsevne og en forøgelse af egenkapitalen. Der er heldigvis sket en heldig udvikling på disse områder blot inden for det sidste år, væsentligst begrundet i regeringens antiinflationspolitik og i konkurrenceforbedringer for eksportvirksomhederne.

Jeg finder det både logisk og rigtigt at modregne tilskud i lån, man i forvejen får. Det kan ikke være rimeligt at kunne refinansiere et lån med tilskud, der er brugt til investeringer med moderniseringstilskud, som igen modtager tilskud via rentesaneringsloven.

Den anden kategori omtalte jeg sidste år, hvor jeg kunne påvise, hvorledes man kunne skattetænke i indekslånordningerne med statslige afdragsbidrag blot ved at beholde obligationerne. Både socialdemokratiet og SF afviste kritikken, ja, hr. Erling Olsen var endda så oplysende, at han havde en endnu bedre model for skattetænkning, og hr. Rahbæk Møller henviste blot til, at erhvervslivet såmænd havde så mange andre støtteordninger i forvejen, så én mere eller mindre kunne ikke gøre nogen forskel.

Den tredje kategori har allerede set mulighederne for enhedsprioritering, idet nogle kreditforeninger i konkurrence på vurderingsgrundlaget let kan tilbyde indfrielse af Dansk Landbrugs Realkreditfonds lån. Efterstående panthavere er ikke begejstrede for denne udvikling, idet de frygter, at mulighederne for at løbe ind i en krise som den, vi havde for 5 år siden, let kan gentage sig. Dansk Landbrugs Realkreditfonds erfaringer med sidstelagsprioritering har tappet deres reservefond under krisen og under de mange tvangsauktioner.

Det lykkedes syv partier før jul at nå til enighed om at justere loven, så de værste urimeligheder faldt bort. De trængskriterier, der nu er en forudsætning for at kunne optage lån med statsligt afdragsbidrag, svarer til de krav, man stort set stiller til andre støtteordninger; dog er der taget specielt hensyn til den gruppe af landmænd, der benævnes sølvbryllupslandmænd. Det ser vi meget positivt på.

Det nye forslag forhindrer ligeledes, at man kan skattetænke i ordningen – dvs. det

store flertal, for jeg kan stadig få øje på nogle huller. Da afdragsbidraget kun gives i 15 år, er der dog også på dette område begrænsninger.

Det, der for mig er det vanskeligste at vurdere, er de langsigtede virkninger. Hvordan vil konsolideringsevnen udvikle sig, når ydelserne stiger, mens priserne på landbrugsvarer og arbejdssevnen falder? Jeg kan frygte, at det kan være begyndelsen til enden for selvet i landbruget, men ordningen er frivillig, og der er ingen, der siger, at man behøver et enten-eller; det kan kombineres som et både-og.

Lovforslaget er et led i et forlig, som vi ikke agter at torpedere. Det konservative folkeparti kan således gå ind for lovforslaget.

Skrumsager Skau (V):

Da venstres ordfører i denne sag, hr. Ivar Hansen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg fremlægge venstres synspunkter vedrørende lovforslaget om en finansieringsreform for landbruget m.v.

Det er meget positivt, at der nu er bred enighed om at ændre den tidligere lov, som her i tinget blev vedtaget i hast med et meget snævert flertal, og hvor bl.a. venstre under behandlingerne af det tidligere lovforslag havde en række betænkeligheder. Især gjaldt disse betænkeligheder, at loven ville medføre en generel finansieringstilskudsordning til alle i dansk landbrug, og at det ville få uoverskuelige statsfinansielle konsekvenser, således at der på vedtagelsestidspunktet var stor risiko for, at loven alligevel ikke kunne gennemføres, noget, venstres ordfører gang på gang påpegede. Dengang burde forslaget have været tilpasset efter disse henstillinger; så havde loven sandsynligvis allerede været i funktion i dag til gavn for den række af landmænd, som siden har fået det værre.

Det lovforslagsforlig, der nu ligger til forhandling, indeholder en række positive elementer. Det væsentlige er, at de tilskudsberettigede indekslån bliver formålsbestemt til nybyggeri og til ombygning og vedligeholdelse for at fremme og effektivisere produktionen, til indfrielse af indestående prioriteter for gælds- og rentetyngede ældre og også yngre landmænd, som den fortsatte rentebyrde kan trænge ud i et tvangssalg, og så også til førstegangsetablerede landmænd, så de